

Emeljük a honvédelmi nevelőmunka színvonalát

Forgács András ezredes

Az MSZMP MN Hadtápfőnökségi Bizottsága a közelmúltban tárgyalta meg – önálló napirendi pontként – a honvédelmi nevelőmunka helyzetét és körvonalazta a továbbfejlesztéssel kapcsolatos feladatainkat. Egyrészt újbóli, vagy ismétlődő, másrészt átfogó helyzetelemzésre és részletes feladat meghatározásra tehát nincs szükség. Néhány gondolatban azonban célszerű értelmeznünk a pártbizottság állásfoglalását, s konkrét teendőinket.

A napirend tárgyalását – pártbizottsági ülésen – az tette szükségessé, hogy a Politikai Bizottság vonatkozó határozatai alapján területünkön is megelénkült a munka, s szerveinknél is folyamatos fejlődés mutatkozott. A pártszervezetek, parancsnokok időszakos feladat meghatározásai jó irányú előrelépést eredményeztek. Ugyanakkor azonban egyre jobban érezhető volt annak hiánya, hogy munkánk értékelése – a Politikai Bizottság határozatait követő időszakokban – nem történt meg, s összefüggő egészben, távlatokra is előretekintve nem határoztuk meg feladatainkat. Pártbizottságunk az MSZMP XI. kongresszusának határozatára alapozva ezen feladatokat kívánta elvégezni, s ezzel több évre kiterjedően megalapozni tevékenységünket.

Pártunk tevékenységében mindenkor jelentős helyet foglal el a honvédelmi politika kialakítása, amely a nemzetközi helyzet elemzésén, lehetőségeink reális felmérésén, a béke és a szocialista rendszer védelmével kapcsolatos kötelességünk teljesítéséért érzett felelősségen alapul. Ezt tanúsítja az a tény is, hogy a Politikai Bizottság 1964. április 28-ai és 1967. június 20-i ülésein értékelte a honvédelmi nevelőmunka helyzetét, elemezte az elért eredményeket, s feltárta e munka jellemző fogyatékoságát. A tapasztalatok és a helyzetfelmérés, a lehetőségek és a követelmények alapján meghatározta feladatainkat. (Pártunk és kormányunk ezt követően még több ízben és bővebb tartalommal is foglalkozott a honvédelem kérdéseivel, s több alapvető határozatában bővebb értelemben is rögzítette feladatainkat. Azonban a jelenleg tárgyalt téma nem teszi szükségessé ezek részletesebb érintését, így a taglalásuktól tekintünk el.) E határozatok szükségessé tették, hogy egyrészt minden szinten konkrétan kidolgozzák a végrehajtásra, megvalósításra irányuló munka programjaikat, másrészt szolgáltatták azt a kellő alapot is, amelyen számos felvetődő problémát tisztázni lehet.

I.

Nem szándékozunk tudományos – ne adja isten „akadémikus” – vitába bocsátkozni, vagy valamiféle elvont, fogalmi kérdésekre irányítani a figyelmet. Megítélésünk szerint azonban mind a téma tárgyalását, mind a honvédelmi nevelőmunka hatékonyabb végzését nagyban elősegíti, ha egységesen értelmezzük a honvédelmi nevelés fogalmát. Ezért ezt néhány gondolat erejéig részletezni kívánjuk. A honvédelmi nevelés terminológiáját (fogalmát) honvédelmi feladatainknál és a párt honvédelmi politikájánál szűkebb értelemben használhatjuk. Tárgyalásakor tehát nem érinthetjük honvédelmi feladataink összességét, csupán annak nevelési vonatkozásait. (Ha zárójelben is, de kötelességünk hozzátenni azonnal, hogy ez sem kis feladat, ez sem kis jelentőségű kérdés.) A honvédelmi nevelést mi úgy fogjuk fel, mint azt a tevékenységet – azt a nevelői tevékenységet –, amely a Magyar Népköztársaság állampolgárainak a haza védelmére történő felkészítését biztosítja. Tehát az osztálytársadalmi (kommunista) nevelés szerves és elválaszthatatlan része, mely sajátos feladatok megoldására, a haza védelmére történő felkészítésre irányul. Egyik vonatkozásban tehát a párt honvédelmi politikájának és honvédelmi feladatainak a része – konkrétan annak nevelési részterülete –, más vonatkozásban viszont az osztálytársadalmi (kommunista) nevelésnek – konkrétan annak egy sajátos feladatok megoldására – a haza védelmére történő felkészítésre – irányuló területe. Természetes tehát, hogy e vonatkozásban kiterjed egyrészt a kommunista nevelés minden területére, másrészt az állampolgárok életének minden időszakára, azaz magában foglalja mind a katonai elő- és utóképzést, mind a katonai szolgálat időszakában megvalósuló nevelést.

Mi következik ezen állásfoglalásokból?

Mindenek előtt az, hogy a honvédelmi nevelés nem valami nevelési forma, nem elkülönített része a szocialista nevelésnek, hanem az általános, az osztálytársadalmi nevelés alkotó eleme, annak minden mozzanatát átszövő része. Következik továbbá az is, hogy nem kizárólagosan zárt, katonai keretek között megvalósuló nevelés, nemcsak a katonai szervezeteinket érintő témakör. Ennek alapján, amikor egyrészt hangsúlyozzuk, hogy a honvédelmi nevelés osztálytársadalmi feladat és osztálytársadalmi méretű kérdés, amikor másrészt kiemeljük, hogy a honvédelmi nevelés kiterjed a kommunista nevelés minden területére és minden magyar állampolgár életének, minden időszakára egyben azt is kimondjuk, hogy minden szervünknek – legyen az katonai, vagy üzemi jellegű szervezet – konkrét és másra át nem hárítható feladatai vannak a honvédelmi nevelőmunkában.

II.

A honvédelmi nevelésből adódó nagy felelősség és a honvédelmi nevelőmunkával járó sokoldalú tennivalók megkövetelik, hogy pontosan jelöljük meg munkánk fő irányait, erőink, lehetőségeink reális felmérése alapján meghatározzuk azokat a területeket, amelyeken a legnagyobb hatásfokkal végezhetjük munkánkat, ahol legtöbbit tudunk segíteni. Sokoldalú gondossággal határozzuk meg konkrét teendőinket a lehetséges mértékben munkánk módszereire vonatkozóan is adjunk iránymutatást.

Feladataink sorából legelőször is azokat az általános célkitűzéseket és feladatokat szükséges kiemelni, amelyek tartalmilag iránymutatóak, s függetlenül a szervezet jellegétől, mindenhol azonosak. A Magyar Népköztársaság alkotmányának 70. §-a rögzíti, hogy a haza védelme minden állampolgár kötelessége. A honvédelmi nevelés hivatott arra, hogy e magasztos – de egyben sokrétű és bonyolult – feladat teljesítésére népünk minden tagját felkészítse. Ezzel kapcsolatosan mondjuk ki, hogy a honvédelmi nevelés legfőbb tartalmát az MSZMP honvédelmi politikája és annak elméleti alapjai képezik, központjában pedig a szocialista hazafiságra és proletár internacionalizmusra való nevelés áll. Amennyiben részletesebben közelítjük feladatainkat, úgy a következőket sorolhatjuk fel.

Széleskörűen és sokoldalúan ismertetnünk kell a békés egymás mellett élésért vívott harc és a honvédelmi képesség növelése közötti dialektikus összefüggéseket. Az előzőleg említett Politikai Bizottsági határozatok is azt fejezik ki, hogy népünk békeakarata és békeharca, valamint védelme, hazánk védelmére való felkészülés nem egymással ellentétes törekvések. Szerves egységet alkotnak, s egyik a másik nélkül elképzelhetetlen. Ebben az összefüggésben mondja ki pártunk, hogy amíg a kapitalista környezet létezik, addig a szocializmus építése elválaszthatatlan a szocialista rend megvédésére történő felkészüléstől.

Állandó jellegű és elmaradhatatlan feladatunk az állomány hazaszeretetének, szocialista hazafiságának szüntelen növelése. A szocialista hazafiságot elsősorban mai társadalmi valóságunk és a felszabadulás óta elért nagy történelmi vívmányaink éltetik, de emellett a régebbi múlt hagyományaiból is táplálkozik. Ebből adódó fontos követelmény – melyet a Politikai Bizottság 1967. március 7-ei határozata is rögzít – az állomány osztályszemléletének, szocialista rendszer iránti elkötelezettségének állandó fejlesztése. Elengedhetetlen történelmünk haladó és forradalmi hagyományainak, a kommunista mozgalom dicső útjának ismertetése, hőseink és mártírjaink népszerűsítése. Általánossá kell tennünk a hősök példájának azon tanulságát, hogy a haza védelméért minden áldozatra készen kell állni. A szocializmus emberéhez természetesen a munkásosztály harcos, felszabadító hagyományai, mindenekelőtt a szervezett munkásmozgalom forradalmi tradíciói állnak a legközelebb. Hasonlóképpen azoknak a kiemelkedő személyeknek az élete, akiknek harcokban gazdag életútjai is a szocialista hazafiságra nevelés kiapadhatatlan forrását képezik.

Haladó hagyományaink között kell számontartanunk a dolgozó osztályok honvédő hagyományainak bemutatását, melyet jobban, sokoldalúbban kell megoldanunk mint ezideig tettük. Kellő figyelmet kell fordítanunk forradalmi, katonai hagyományaink tudatosítására, ápolására is. Mindezekkel egy időben gondot kell fordítanunk a fegyveres erők, a katonák életének és mindennapi tevékenységének, a hadseregben folyó kiképző és nevelő jellegének, a helyi hagyományok ismertetésére – tudatosítására. E gondolatort folytatva és konkretizálva szükséges megemlíteni, hogy vonatkozásukban lényeges feladat a hadtápmunka jelentőségének és szépségének propagálása, az állomány hadtápbiztosításához való viszonyának szüntelen erősítése, a hadtáp hivatás fejlesztése. Erre alapozva kell megértetnünk a hadtápmunka kihatásainak jelentőségét, konkrétan a hadtápmunka eredményeinek és a honvédelmi tudat alakulásának összefüggéseit.

A haladó hagyományok és eszményképek sorában megkülönböztetett figyelem és rang illeti meg az egyetemes haladás, a nemzetközi munkásmozgalom és különösképpen népünk internacionalista hagyományait. Ez olyan nagyhorderejű körkérdés, hogy kifejtésére ebben a keretben nem vállalkozhatunk. A honvédelmi nevelőmunka végzése során azonban tudnunk kell, hogy szocialista társadalmunk jellegéből adódó kötelességünk az állomány proletárinternationalista felelősségének szüntelen ébrentartása. Népünk és pártunk elvi kérdésnek tartja és félreérthetetlenül elkötelezte magát a haladás, a munkásmozgalom ügyének előmozdítása mellett. A történelmi múltunk egyik legfőbb tanulsága, hogy népünk-nemzetünk felemelkedésének ügye elválaszthatatlanul egybeforr a világ népeinek felemelkedésével, a nemzetközi haladás, és munkásmozgalom előrehaladásának ügyével, proletárinternationalista összefogásával.

Külön kell szólnunk – e téma keretében – a Varsói Szerződésbe tömörült országok és hadseregek testvéri szövetségéről, a szocialista tábor legyőzhetetlenségébe vetett hit erősítéséről, a Varsói Szerződés szükségességének és jelen tőségének tudatosításáról. A szocialista országok olyan világ megteremtésére törekcszenek, amelynek – Marx szavaival – nemzetközi elve a béke lesz, mert mindenütt ugyanaz az elv uralkodik – a munkáé. Ennek megfelelően a Varsói Szerződés szervezete a szocialista közösség békepolitikájának az eszköze, és a benne szövetkezett államok készek e szervezetet megszüntetni, ha az imperialista katonai-politikai tömbök, – főként a NATO – megszűnnek. Amíg azonban ez nem történik meg, amíg nem teremtődtek meg a béke kellő biztosítékai, addig a szocialista országok elemi kötelessége, hogy fenntartsák védelmi szervezetüket, és fejlesszék politikai és katonai erejét. A nemzetközi erőviszonyok gyökeres megváltozása és az enyhülés kibontakozása idején is, a nemzetközi imperializmus a legkülönbözőbb módon – a „békés beavatkozástól” és a pénzügyi megvesztegetéstől a gazdasági presszióig és az agresszív cselekedetekig – arra törekszik, hogy a szocialista országokat befolyása alá vonja és egyenként a hatalmába kerítse. Így a szocialista államok egységének erősítése, mindenoldalú összefogásuk és kölcsönös segítségnyújtásuk fejlesztése a szocialista világ elemi létszükséglete. Világviszonylatban a sorsdöntő alternatíva: béke vagy atomháború – jóllehet ez utóbbinak a veszélye lényegesen csökkent – még nem került le véglegesen a történelem napirendjéről. A szocializmussal, a béke és a társadalmi haladás erőivel szemben áll egy még mindig hatalmas ellenség, amelyik háborúkat robbant ki, s ezek atom-világkatasztrófához vezethetnek. A szocialista államok növekvő egységének ereje azonban ellen tud állni az imperialista háborús kísérleteknek, sőt: a világháborút is száműzheti a népek életéből. A Magyar Népköztársaságnak a Varsói Szerződésben való részvétele a legteljesebb mértékben összhangban áll a szocializmust építő magyar nép nemzeti-állami érdekeivel, egyszersmind internacionalista céljainkkal és kötelezettségeinkkel.

Lényeges tartalmi követelmény, hogy a honvédelmi nevelőmunka során határozottan leleplezzük az imperializmus agresszív természetét, háborús szándékát. Éppen ezért a honvédelmi nevelésnek elengedhetetlen része a nemzetközi események katonapolitikai vonatkozásainak megfelelő ismertetése. Következetes harcra van szükség a burzsoá ideológia mindenféle megnyilvánulása ellen, amely közvetlenül a honvédelmi készség csökkentésére vezethet. Azokra a nézetekre gondolunk, amelyekben a pacifizmus, az atomfatalizmus, a nacionalizmus, a különféle semlegességi illúziók, a hazánk katonai szerepének és

lehetőségeinek lekicsinylése nyilvánul meg. De szólni kell az olyan káros megnyilvánulásról is, mint az ellenség lebecsülése, s ennek kísérő jelensége az elbizakodottság, amely szintén bénítólag hat a honvédelmi készsége. Kivonatossan ezekben lehetne összegezni a Politikai Bizottsági határozatokból adódó legfőbb tartalmi feladatainkat, amelyeket mindenkor és minden szervünkönél – de általánosabb vonatkozásban is – szem előtt kell tartanunk, amelyekre tevékenységünknek irányulnia kell.

III.

Az általános, mindenkire érvényes, tartalmi feladatokon túllépve, területünk konkrét feladatait érintve, néhány fő kérdésre, illetve néhány a munkajelleg alapján eltérő feladat komplexumra szeretnénk a figyelmet irányítani.

Mielőtt ezek részletezésére térnénk kiemelten szeretnénk ismételten hangsúlyozni, hogy elsődleges honvédelmi nevelési feladatunknak az állomány körében végzett nevelőmunkát tartjuk, s annak tudatosítását, hogy a honvédelem erősítésének legfőbb tényezője – területünkön is – a becsületesen végzett munka, a napi feladataink magasszínvonalon történő teljesítése.

Nagy jelentőségű iránymutatás számunkra az MSZMP XI. kongresszusának útmutatása, mely új módon, s teljesebb terjedelemben határozza meg a néphadsereg alapvető funkcióit és kimondja, „alapvető kötelességeik (a haza védelmének biztosítása) során a jövőben is vállaljanak részt a népgazdasági feladatok megoldásában, az ifjúság eszmei, politikai, kulturális nevelésében”. Természetesen, most nem tárgyalhatjuk a kongresszus határozatából adódó feladataink összességét. A honvédelmi neveléshez azonban elválaszthatatlanul kapcsolódik a katonaaállomány haza védelmére történő felkészítésének több fontos része. Néhány gondolat erejéig ezekre szeretnénk utalni, alapvetően abból a megfontolásból, hogy megemlítésükkel a honvédelmi nevelés átfogó rendszerét válaszoljuk fel területünkre, szerveinkre vonatkozóan.

A Pártbizottsági határozat azt mondja, hogy „alárendeltjeinknél lényegében kialakultak a honvédelmi nevelés legfontosabb tartalmi kérdései, körvonalazódtak alapvető módszerei és szervezeti keretei”. Amikor ezt kimondtuk, úgy gondoltuk, hogy – a végzett munka eddigi tapasztalatai alapján – legalább négy jelentősebb fő területet határolhatunk el az általunk végzendő honvédelmi nevelőmunkában.

Megítélésünk szerint szervezeteink jellegének alapján, önálló területként határolhatjuk el egyrészt kizárólag, vagy túlnyomórésztben katonai állománnyal rendelkező szervezeteinkben, másrészt az üzemi, vagy intézeti jellegű szerveinkben végzendő feladatainkat.

Az elsőként említett területen, tehát a kizárólag vagy legalábbis túlnyomórészt katonai állománnyal rendelkező szervezeteinkben, a legszorosabb értelemben vett katonai nevelés képezi legfőbb feladatainkat.

Értelmezésünk szerint a katonai nevelés a kommunista nevelés rendszerében megvalósuló honvédelmi nevelés időszaka, amikor a nevelésben részesülőket minden más tevékenység alól felmentve; zárt katonai közösségbe és harci szervezetbe vonva; harcász állapotba tartva, elsősorban a haza fegyveres harc útján történő megvédésére készítjük fel, azaz a hadsereg alapvető funkciójának teljesítésére.

Bár e fő területet megkülönböztető jelleggel elhatároltuk a honvédelmi nevelés más területeitől, természetes, hogy ezenbelül is differenciáltan és több rétegen végezhetjük munkánkat. Másként kell dolgozniok a különböző törzsek, vezető szervek, pártszervezeteinek és állományának. A belső feladataik elvégzésén túl, általában is ismerniük kell a honvédelmi nevelőmunka elméleti kérdéseit és gyakorlati módszereit, s ezek ismeretében kell az alsóbb szervek felé irányító, segítő feladatokat teljesíteniük. Végezetül magától értetődik, hogy valamilyen módon és formában az itt dolgozóknak is részt kell venniük a területi munkában.

Eltérő e tevékenységektől a kislétszámú, főleg hivatásos állományúakból álló szerveink által végzendő tevékenység, ahol is az alsóbb szervek felé irányuló, segítő feladat teljesen hiányzik. Az előzőekben említett mindkét területen honvédelmi nevelőmunkánk lényeges területét képezik azok a lehetőségek, melyek a különböző szervekkel való együttes munkánkból adódnak. E kapcsolataink során is sokoldalú feladatot végezhetünk, melyekkel „partner szerveink”, dolgozóink, munkatársaink szemléletét, viszonyát alakíthatjuk, honvédelmi készségét fokozhatjuk és a honvédelmi feladatok jelentőségének megértését, teljesítése iránti készségét elmélyíthetjük. Hasznosítanunk kell e lehetőségeket.

Végezetül megkülönböztethető a nagyobb katonai, s főleg sorkatonai létszámmal rendelkező csapatok, alakulatok honvédelmi nevelőmunkája, amelyeknél a területen végzett tevékenységben már helyt kell kapniuk a különböző tömegeket mozgató, politikai-honvédelmi rendezvényeknek.

Viszonylag megbízható tapasztalataink halmozódtak fel az üzemi jellegű működő – a túlnyomórészt polgári állománnyal dolgozó szerveink honvédelmi nevelőmunkájának terén is, bár kétségtelen, hogy e vonatkozásban érezhetők a legjelentősebb kialakulatlanságok, következésként a hiányosságok is. Mit mondhatunk el e szerveinkre vonatkozóan?

Egyértelművé vált, hogy e szerveink – tekintettel arra, hogy a hadsereg keretei között működnek – a mindennapi munkájuk során szorosabb kapcsolatban vannak a honvédelmi feladatokkal, felelősségük fokozottabb a honvédelmi nevelőmunkában. A helyes nézetek kialakítása terén is jelentősebb munkát kell végezniük állományuk körében, mint a hasonló jelleggel működő szerveknek. Kétségtelen az is, hogy a honvédelmi nevelőmunka vonatkozásában élvezik a hadsereghez tartozásuk előnyös hatásait, kedvezőbb – a napi életből adódó, a személyi és az anyagi – lehetőségeket. Mindezek – különösen azoknál, akik huzamosabb időn át szerveinknél dolgoznak – már kialakították mind a helyes szemléletet, mind a szerv jellegének megfelelő munkagyakorlatot, különösen pedig a honvédelmi nevelőmunka feladatainak végrehajtása iránti készséget.

Tudatosá vált az is, hogy e szerveinknél a honvédelmi nevelőmunkát bővebb területre – az emberi élet minden időszakára – kiterjedően kell végezniük. Állományunk egy részének (a fiatalok) körében honvédelmi előképzést, más részének (katonai szolgálatot letöltöttek) körében honvédelmi utóképzést is kell végezniük.

Tapasztalataink egyértelműen tanúsítják, hogy e szerveinknél döntően a polgári életben bevált és jelentkező munkagyakorlatokat, munkaformákat kell keresniük, vagy ezekhez hasonló formákat kell keresniük, ha a szerv jellegének megfelelő, hatékony munkát kívánnak kialakítani. E szerveinknél ugyanis nem

kap olyan szerepet és jelentőséget az úgynevezett „területen végzett munka”, mivel az itt dolgozó állomány döntően polgári, s a honvédelmi nevelőmunkájuk alapvetően a más, hasonló jelleggel funkcionáló üzemeknek megfelelő. Következésképp azt a munkát, amelyet a hadsereg egyéb szervei a polgári életben – tehát segítő jelleggel – végeznek és végezhetnek, azt e szerveinknek saját állományuk körében kell naponta elvégeznük.

Más vonatkozásban közelítve a honvédelmi nevelőmunka feladataihoz, úgy ítéljük meg, hogy területünk sajátos feladataként kell felfognunk a szerveinknél rendszeresen megforduló – de szervezési állománytábla szerint nem hozánk tartozók – körében végzett honvédelmi nevelési feladatokat. Összességében e feladatok igen számottevőek. Bizonyos lépéseket tettünk is már e munka rendszerének és formáinak kialakítására. Jelentőségéhez viszonyítva azonban nem lehetünk elégedettek eredményeinkkel.

A legjelentősebbeknek kell minősítenünk az MN gyermek intézményeiben végzendő honvédelmi nevelőmunkát. A feladat jelentőségét növeli, hogy intézményeinkben túlnyomórészt a hivatásos állomány, – illetve mindegyikét szem előtt tartva a honvédségi dolgozók – gyermekeinek neveléséről van szó. Különösen fontos, hogy szerveink a bölcsődés-óvodás gyermekkor honvédelmi nevelési feladatokat köreikben jól elvégezzék. Ennek érdekében a végzett munka tapasztalatainak összegzésére és terjesztésére; a munka tudatosabb, összehangoltabb végzésére; az egyes intézmények közötti színvonal különbségek kiegyenlítésére stb. nagyobb figyelmet kell fordítanunk, majd pedig tervszerűbb és hatékonyabb munkát kell végeznünk a következő években.

Némileg kisebb jelentőségű – de említést kíván – az üdülőink tevékenysége is. Minden maximalista cél, túlzó „nevelési szándék” és törekvés nélkül – a jelenlegi jó tapasztalatokat hasznosítva – folytatni kell a kezdeményezéseket. A tervek, programok kialakításának időszakában tudatosan törekedni kell a kellő arányú rendezvények beállítására, az ilyen jellegű lehetőségek kihasználására.

Csupán utalni tudunk rá – de a teljesség érdekében e téma keretében megemlítjük – a kórházainkban, egészségügyi intézményeinkben végzendő feladatainkat is. Feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy az egészségügyi szolgálat területén dolgozó pártszerveink a közeljövőben elgondolásokat – pontosan körvonalazott, kidolgozott terveket és programokat – alakítsanak ki és a munka gyakorlatában kezdeményező lépéseket tegyenek a honvédelmi nevelési feladatok végzésére, majd pedig a megfelelő gyakorlat kialakítására, meghonosítására.

Végezetül e gondolatsorban kell említést tennünk arról a lehetőségről – sajnálatosan azt mondhatjuk; jórészt még kiaknázatlan lehetőségről –, melyet a tartalékosok képzése jelent és hárít szerveinkre. Évenként jelentős azoknak a száma, akiket hosszabb-rövidebb időre behívunk alakulatainkhoz. A velük való sokoldalú, kulturált és színvonalas foglalkozás, a közöttük végzett politikai és honvédelmi nevelőmunka kihatása felbecsülhetetlen. Mindenképpen számolnunk kell e lehetőségekkel és színvonalasabbá, hatékonyabbá kell tennünk a közöttük végzett tevékenységünket. A közöttük végzett munka fontos feladatának kell tartanunk, hogy ennek során felkészítsük őket a honvédelmi nevelőmunka végzésére.

Néhány igen jelentős lehetőségről szoltunk e témakörön belül, de valószínű, hogy vannak több vonatkozásban is kihasználatlan lehetőségeink. Poli-

tikai Bizottság határozatból adódó kötelességünk a minél hézagmentesebb rendszer kialakítása területünkön és a lehetőségeink egyre teljesebb kihasználása. A pártbizottsági határozat ismertetése, feldolgozása, s annak alapján megejtett feladat pontosítás és meghatározás során tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy e kötelezettségünket minél maradéktalanabban teljesítsük.

IV.

Szólnunk kell néhány szót a területen végzett honvédelmi nevelés feladatairól is. Abból a tényből adódóan, hogy a honvédelmi nevelés az egyetemes szocialista nevelés része, szükségszerűen következik, hogy végzése nemcsak a hadsereg tagjainak feladata, hanem minden állami és társadalmi szerv állandó kötelessége. Nyilvánvaló azonban az is, hogy a hadseregnek – s így a központ hadtáp szerveinek is – konkrét munkával kell kapcsolódnia e tevékenységhez, hogy néphadseregünknek – ezen belül a központ hadtáp szerveinek és állományának is – fontos szerepe és jelentős feladatai vannak e munkában. Sajátos helyzetünkél és lehetőségeinknél fogva bázisait kell képeznünk a honvédelmi nevelőmunkának, meghatározó szerepet kell magunkra vállalni e tevékenységből. Minden pártszervezet, minden parancsnok és politikai munkás számára fontos kérdés a honvédelmi nevelés, hiszen ennek minden problémája – eredménye és fogyatékosága – döntően kihat munkájára. Feladataink e vonatkozásban azonban – az össz egész munkát szem előtt tartva – kezdeményező, segítő, kiegészítő jellegűek, s csak egyes vonatkozásokban hárulnak szerveinkre önálló rendezvény szervező feladatok is. Nem vállalkozhatunk lehetőségeink, s számtalan feladatunk – különösen pedig alkalmazandó módszereink és munkaformáink – felsorolására. Emlékeztetőül említenénk meg csupán, hogy alapvető kérdésnek tekintjük – tehát legalább egy félévre-évre előretervezett, -szervezett munkát; és amiről szoltunk – a szerveink jellegének megfelelő differenciáltság érvényesítését a feladatok és munkaformák megválasztásában.

Soha nem szabad szem elől téveszteniünk, hogy a területen végzett honvédelmi nevelőmunkának egyik állandó célja a hivatásos és a néphadseregben munkát vállaló polgári állomány biztosítása.

*

Nem vállalkozhattam – és nem is vállalkozom – mindenre kiterjedő kifejtésre. Különösen nem szándékoztam részletes, elemző és módszereket is taglaló magyarázatokba bocsátkozni. Úgy gondolom, hogy a hadtápszerveknél folyó honvédelmi nevelőmunka minden vonatkozása külön-külön elemzés tárgyát képezheti, s tapasztalataink növekedésével kell is képeznie. Az első megközelítés szándékával, főleg a honvédelmi nevelőmunkánk rendszerének vázlatos összefoglalására törekedtem. A következő időszak céltudatos munkájának minden eredményével és tapasztalatával bővítsük, gazdagítsuk a részterületekre kiterjedően is a honvédelmi nevelés kérdéseinek taglalását, segítsük elő e munka hatékonyabb végzését.